

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

Ομήρου *Ιλιάδα*

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία της *Ιλιάδας* του Ομήρου επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- A. Επεξεργάζονται το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του: αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του έπους και τα χαρακτηριστικά του, προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο: εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, εντοπίζουν αισθητικά και υφολογικά στοιχεία και αξιολογούν τον λειτουργικό τους ρόλο, κατανοούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: οργάνωση και δομή, λειτουργία ποιητικού λόγου, σημασιολογικές διαστάσεις σημαντικών νοηματικά λέξεων.
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: προβληματίζονται και διαμορφώνουν την προσωπική τους άποψη για θέματα που τίθενται στην *Ιλιάδα*, αναζητούν και αξιοποιούν πληροφορίες από άλλες επιστημονικές και θεματικές περιοχές για την προσέγγιση και κατανόηση του έργου, διαπιστώνουν τις επιδράσεις που άσκησε η *Ιλιάδα* σε μεταγενέστερους δημιουργούς, εφαρμόζουν τεχνικές και αρχές πολυτροπικότητας και πολυγραμματισμού στην προσέγγιση του έργου.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**.
2. Γόνιμη ένταξη των στοιχείων της **εισαγωγής στη διδασκαλία του κειμένου**.
3. Συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου**: συνεξετάζονται το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (στοιχεία τεχνικής, εκφραστικά μέσα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου.
4. **Τεχνικές διδασκαλίας εκτενούς κειμένου** (όλον-μέρος-όλον, θεματική προσέγγιση και όχι κατά στίχον ερμηνεία, επικέντρωση στην κάλυψη των γενικών δεικτών επιτυχίας, συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων: διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος, διαθεματικότητα κ.ά., δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, βιωματικότητα, επικαιροποίηση κ.λπ.).

¹ Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*.

5. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** του κειμένου. Η αποτελεσματικότητά της ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν οι θεματικοί άξονες του κειμένου.
6. **Βιωματικότητα** και **επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
7. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις ενδεικτικές **δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
8. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να καλυφθεί ορθά ολόκληρο το έργο.
9. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες
<https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Διδακτικά εγχειρίδια

1. Σπανάκου, Ζ. & Πανούσης, Ι.Α. (χ.χ.). *Ομηρικά έπη. Ιλιάδα. Β' Γυμνασίου*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_omirika_epi_iliada_b_gym_vm.pdf
2. *Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη. Α', Β', Γ' Γυμνασίου. Επιλογή Σχετικών Κειμένων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας*. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. - Υ.Α.Π.
https://sch.cy/sm/435/archaia_kypriaki_grammateia.pdf

Ομήρου Ιλιάδα			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδους
Εισαγωγή σελ. 8-16	<ul style="list-style-type: none">Εισαγωγή στον ΌμηροΕισαγωγή στην Αρχαϊκή Επική («Ομηρική») Ποίηση της Κύπρου - Επικός Κύκλος (τεύχος <i>Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη</i> - ΑΚυΓ) (προαιρετικά)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B2, Γ1, Γ3, Δ1, Δ3	2 δ.π.
Ραψωδία Α	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 17)Στίχοι 1-7 (σελ. 18): ΠροοίμιοΠροοίμιο Κυπρίων Επών (και Μεγάλου Ομηρικού Ύμνου) (τεύχος ΑΚυΓ, σελ. 9-10, 19-20 – Ιστοσελίδα, Χρήσιμο Υλικό: <i>Η Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία και η σχέση της με τα Ομηρικά Έπη. Συνεξέταση Προοιμίων</i>)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Γ1, B2, B3, Γ2, Γ3, Δ1, Δ3	3 δ.π.
	<ul style="list-style-type: none">Στίχοι 8-53 (σελ. 19-21): Ο Χρύσης στο στρατόπεδο των Αχαιών, αίτημα Χρύση, άρνηση Αγαμέμνονα, προσευχή Χρύση, ο Απόλλων στέλνει λοιμό στο αχαιϊκό στρατόπεδο.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ3, Δ1, Δ2, Δ4, Δ5	2 δ.π.
	<ul style="list-style-type: none">Στίχοι 54-245 (σελ. 23-29): Συνέλευση Αχαιών, Σύγκρουση Αχιλλέα-Αγαμέμνονα	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ3, Δ1, Δ2, Δ4, Δ5	3 δ.π.
	<ul style="list-style-type: none">Στίχοι 350-431α (σελ. 34-37): Συνάντηση Αχιλλέα-Θέτιδας	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5	2 δ.π.
	<ul style="list-style-type: none">Στίχοι 494-531 (σελ. 40-41): Ικεσία Θέτιδας-Απάντηση Δία	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Δ1, Δ4, Δ5	1 δ.π.
Ραψωδία Β	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 46-47)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	3 δ.π.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδους
Ραψωδία Γ	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ.47)Στίχοι 121-244 (σελ. 48-52): ΤειχοσκοπίαΠαράλληλα κείμενα: Γ. Σεφέρη «<i>Ελένη</i>», Γ. Ρίτσου «<i>Ελένη</i>», Μουσικό κομμάτι: «<i>Ελένη</i>». Ερμηνευτής: Β. Παπακωνσταντίνου, Στίχοι: Κ.Χ. Μύρης, Μουσική: Γιάννης Ζουγανέλης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3, Δ5	
Ραψωδία Δ	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 55)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	2 δ.π.
Ραψωδία Ε	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 58-59)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	
Ραψωδία Ζ	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 67)Στίχοι 369-502 (σελ. 71-76): Ο Έκτορας στην Τροία	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες	
Ραψωδία Θ	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ.87-88)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	
Ραψωδία Ι	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ.89)Στίχοι 410-431 (σελ. 96): Το δίλημμα του Αχιλλέα: δόξα ή πολύχρονη ζωή;Νεοπτόλεμος (Α8 / F16) και Εικόνα 8 (τεύχος ΑΚυΓ, σελ. 22) (προαιρετικά)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ3, Δ5	1 δ.π.
Ραψωδίες Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτικές αναδιηγήσεις για τις ραψωδίες Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο (σελ. 100-104)Παράλληλα κείμενα: Ποίημα Κ. Χαλαλαμπίδη, <i>Του Ρήσου τ' άλογα</i> (προαιρετικά)Προαιρετική αξιοποίηση εικόνων από το τεύχος ΑΚυΓ: 1. «Ο Οδυσσέας και Ο Διομήδης» από τη <i>Σαρκοφάγο των Κουκλιών</i> (σ. 22) 2. «Χάλκινος θώρακας από τη Σαλαμίνα» (σ. 23)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1, Δ3	1 δ.π.
Ραψωδία Π	<ul style="list-style-type: none">Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 108-109)Στίχοι 684- 750 (σελ. 112-114): Το κύκνειο άσμα και ο θάνατος του ΠάτροκλουΣτίχοι 783-867 (σελ. 115-117): Παρέμβαση Φοίβου- Το τέλος του Πάτροκλου, Πάτροκλος και Εύφορβος, Πάτροκλος και ΈκτοραςΑξιοποίηση εικόνων	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ2	3 δ.π.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδους
Ραψωδία Ρ	<ul style="list-style-type: none">Περίληπτική αναδιήγηση (σελ. 119-120)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β3, Γ1	1 δ.π.
Ραψωδία Σ	<ul style="list-style-type: none">Περίληπτική αναδιήγηση (σελ. 121-122)Παράλληλα κείμενα: Κωνσταντίνος Κρυστάλλης, <i>Το κέντημα του μαντηλιού</i>, Ησίοδος, <i>Η ασπίδα του Ηρακλή</i> (προαιρετικά, σε μορφή εργασίας)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β3, Γ1, Δ3	
Ραψωδία Τ	<ul style="list-style-type: none">Περίληπτική αναδιήγηση (σελ. 130)Στίχοι 1-152 (σελ. 130-135): Η συμφιλίωση του Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα (ιδιαίτερη αναφορά στους στ. 56-99)Παράλληλο κείμενο: <i>Ιλιάδα Ι</i> 502-512, μτφρ. Ν.Κ. Καζαντζάκης - Ι.Θ. Κακριδής (προαιρετικά)Αξιοποίηση εικόνων	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ5	2 δ.π.
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου			30 δ.π.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Β' Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	Δείκτες επιτυχίας	Διδακτικές περίοδοι
Ραψωδία Υ Ραψωδία Φ	Περιληπτική αναδιήγηση και για τις δύο ραψωδίες (σελ. 136-137) (Ιδιαίτερη αναφορά σε Αινεία, Γανυμήδη, Τιθωνό) (προαιρετικά)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	1 δ.π.
Ραψωδία Χ	Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 138) Στίχοι 247-394 (σελ. 139-143): Μονομαχία Έκτορα-Αχιλλέα, Έκτορος αναίρεσις, θρίαμβος Αχιλλέα	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, Γ1, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3, Δ5	3 δ.π.
Ραψωδία Ψ	Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 145-146) (προαιρετική ανάθεση εργασίας για ταφικά έθιμα)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	
Ραψωδία Ω	Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 146-147) Στίχοι 468-599 (σελ. 147-152): Η συνάντηση Πρίαμου και Αχιλλέα-Ικεσία Πρίαμου, Λύτρωση Έκτορα Ο θάνατος της Πολυξένης (Α9 / 3 F24) (τεύχος ΑΚυΓ, σελ. 22) (προαιρετικά)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5	2 δ.π.
	Στίχοι 678-805 (σελ. 156-160): Ο θρήνος για τον Έκτορα	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ3, Δ1, Δ2, Δ4, Δ5	3 δ.π.
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Ανακεφαλαιωτικές δραστηριότητες - Συνολική θεώρηση			2 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Β' Τετραμήνου			15 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων έτους			45 δ.π.